Святослав Дземан

Останній борг

Новели

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

УДК 82
ББК 84(4Укр)6
Д43

Проект *Северина Олексюка*
Координатор проекту *Юлія Шіляк*

Дземан Святослав.
Д43 Останній борг. Новели. —
Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. — 120 с.
ISBN 978-966-10-1852-4

УДК 82
ББК 84(4Укр)6

Захищено законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва

ISBN 978-966-10-1852-4

© Дземан Святослав, 2011
© Майстерня “Оле-тур”, дизайн, 2011
© Руденко Юлія, художник, 2011

І ангели хочуть спати

1.

“Бездарна мазанина,” — прошепотів Артур, скрививши губи.

Він із відразою дивився на щойно закінчену картину, і ледве стримувався, щоб не пожбурити у неї палітрою та пензлями, які тримав у лівій руці.

Полотно називалося “Мертвий сад”. На ньому Артур зобразив дерева з обрізаними кронами, які щосили чіплялись корінням за великі кулі. Ті кулі, немов планети у космосі, безладно плавали у чорній порожнечі. Підбір фарб, гра світла і тіні, вдалий мазок надавали цій чорноті безмежної глибини.

Від усієї картини віяло холодним сумом і спокійною безвихіддю…

Вона вдалася художникові, але він, дивлячись на неї, відчував лише відразу і навіть огиду.

“Що це таке? — ще раз прошепотів Артур, і сплюнув крізь міцно зціплені зуби просто на підлогу своєї кімнати. — Кому прийде в голову це купити?! Треба бути божевільним, щоби повісити щось схоже у своїй оселі… А мені ж потрібні гроші! Гроші, гроші, гроші! Біс би їх спалив!”

Переступаючи через розкиданий по землі одяг і порожні бляшанки з-під безалкогольного пива, Артур перейшов в інший куток кімнати, де стояв розкладений диван, і з розгону гепнувся на нього. Повільно вийняв з кишені зім’яту пачку дешевих цигарок, взяв одну, і запаливши, ліг горілиць, щоб не дивитися на новостворене полотно.

Дим від цигарки тонкою цівкою підіймався угору і розчинявся у повітрі десь під самою стелею. Спостерігаючи за ним, художник старався заспокоїтись, але марно. Роздратування, що непідвладне його ро-

зуму, все наростало і наростало, і скоро вже стало майже неконтрольованим.

Не викуривши і половини цигарки, Артур різко підвівся і вкинув недопалок у переповнену попільничку. Він швидко підійшов до картини, схопив пензель, на якому ще не висохла біла фарба, і хотів було щось підправити на полотні.

“Може, варто додати трохи світла? — спитав художник сам у себе. — Можливо, тоді вона виглядатиме веселіше?”

Картина була найсвітлішою на передньому плані і поступово темнішала в глибину. Складалося враження, що світло іде звідкілясь із-за спини глядача. Напевно, саме через це чорна безодня на полотні набувала такої глибини. Але Артур цього усього не бачив. Він вирішив, що потрібно, щоби світло на картині падало збоку. Художник вже підніс пензель до полотна, вже майже торкнувся його…

І вчасно зупинився.

“Стій! — вигукнув Артур подумки сам до себе. — Зачекай хоча б до завтра! Подивись на картину іншими очима! Виправити ти завжди встигнеш.”

Він знову відійшов в інший куток і сів на диван. Художник упіймав себе на тому, що не може перебувати зі свіжим полотном в одній кімнаті. Відчуття було таким, неначе якась сила тягнула його знищити те, що він щойно створив.

здатність мислити, сприймати, примножувати, творити! Вони неначе медитують над усім, що вбиває у них людину, з відразливим отупінням живуть примітивними серіалами, музикою, пресою, що вибавляють від думки взагалі, іграми, якимись ритуалами, які досягають вражаючої масовості. І все це лише для того, щоб уникнути відчуття благодаті!

Людям так приємно задовольняти своє тіло, і вони відчувають незрозумілий страх замість того, щоб наповнюватись духовно! "Я відпочину", — майже для всіх це означає: — "Я поїм, посплю, нап'юсь, займуся сексом чи просто нічого не робитиму". І практично ні для кого не означає: "Я шукатиму себе, наповнюсь духовними силами, почитаю те, що варто читати, що вчить думати і відчувати, послухаю музику, яка є безсмертною, подивлюсь фільм, який відкриває якісь аспекти людської душі, матиму час поговорити з собою, поговорити з Богом. Адже Він говорить з нами постійно, а ми такі поважні персони, що не маємо часу Йому відповісти!".

Нам легше засинати п'яними, ситими, аніж сповненими духовної наснаги і віри в добро та любов. Нам легше творити зло, ніж добро, легше звинувачувати, ніж прощати, легше вбити, ніж полюбити, легше з отупінням нічого не робити, ніж взяти ініціативу в свої руки і зробити хоч щось добре, щире, своє!

Нестерпним є відчуття благодаті…

— Гроші? — Анна гірко посміхнулась. — Я думала, що ти хотів побачити мене…

Георгій нічого не зміг відповісти. Він не хотів заходити, він хотів лише віддати борг і поїхати. Він боявся, що гіркота прожитих років вирветься з нього потоком сліз, як тільки він переступить поріг цього будинку…

Георгій мовчки простягнув сумку з грошима — у ній була дуже велика сума. Не кажучи більше ні слова, він пішов до свого автомобіля. Вже завівши мотор, чоловік ще раз кинув погляд на самотню постать жінки у дверях. Жінки, яку він колись так палко кохав, яку, можливо, кохає і досі…

“Що є наше життя? Що?” — зціпивши зуби від душевного болю, подумав Георгій і рушив з місця.

“А може, повернутись? Може, прожити решту життя разом?” — спитав себе, виїжджаючи за межі містечка, у якому мешкала Анна. Але він вже не повернувся.

Повернувшись додому, Георгій одразу пішов до свого кабінету. Сівши за робочий стіл, він знову вийняв записник і поставив чітку “галочку” навпроти запису “Анна”. Потім ще раз перечитав весь список імен. Закінчивши, взяв червоного олівця і наприкінці довгого списку провів жирну лінію і написав: “Усі борги повернено”.

Повільно-повільно поклав записник назад у шухляду. Потім вийняв з кишені маленького ключа і відкрив іншу шухляду. Там лежав великий блискучий пістолет. Георгій дістав його і неквапом перевірив, чи він заряджений.

На якусь мить він неначе завагався. Але то була лише мить… Рішення було прийняте, і він не збирався від нього відмовлятись.

Але перед тим, як звести курок, він ще подумав з гіркою усмішкою: “Що є наше життя — обов’язки, борги…”

Зміст

3 ..... І ангели хочуть спати

29 ..... Історія однієї кімнати

37 ..... Основна формула

51 ..... Ще не час

55 ..... Нестерпне відчуття благодаті

71 ..... Красень і чудовисько

81 ..... Літо в консервній банці

103 ..... Той, хто завжди мовчав

107 ..... Останній борг

ЗАМОВЛЯЙТЕ КНИГИ ПОШТОЮ:
"КНИГА ПОШТОЮ" А/С 529
м. Тернопіль, 46008
т. (0352) 287489, 511141
(067) 3501870
mail@bohdan-books.com

Літературно-художнє видання

Дземан Святослав

ОСТАННІЙ БОРГ

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Тетяна Риженко*
Художник *Юлія Руденко*
Верстка *Ольги Постумент*

Підписано до друку 10.11.2010. Формат 60х84/24. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 4,65. Умовн. фарбо-відб. 4,65.

Видавництво "Навчальна книга – Богдан"
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com,
www.bohdan-books.com

E-mail автора: s_dzeman@ukr.net
З питань гуртової торгівлі
звертатися за тел. 050 50 77 220.

ISBN 978-966-10-1852-4

9 789661 018524